

Generelt.

Al træning og læring hviler på det grundfæstede princip, at træningen bevæger sig fra det lette mod det sværere. Fra det enkle mod det komplicerede. Fra det korte træningspas til det længerevarende træningspas. Dette træningsprincip er så velkendt og accepteret, at det næsten er overflødigt at nævne det her, alligevel "falder vi alle i vandet" fra tid til anden. Så derfor understreger jeg det lige endnu en gang. Dette princip gælder naturligvis også inden for sportstræning. Det handler også her altså "bare" om at kende de faktorer, der har indflydelse på sværhedsgraden og derefter placere dem i en gradueret rækkefølge i træningsforløbet. Nemlig "fra det lette mod det sværere", "fra det enkle mod det komplicerede". Jeg vil senere komme ind på disse faktorer eller **sporelementer**, som vi kalder dem. Jeg vil senere her uddybe og beskrive disse sporelementer mere indgående.

Sporelementer.

Et spor består, som sagt, af forskellige sporelementer. Disse sporelementer har indflydelse på sporets sværhedsgrad. Nogle sporelementer har vi som trænere indflydelse på, disse bruger vi, når vi lægger sporet. Dem arbejder vi målrettet efter og bruger som pejlemærker, for hvor langt hvalpen/hunden er kommet i sin træning. Dem bruger vi til at skrue op eller ned for sværhedsgraden af trænings sporene. Andre sporelementer har vi ingen eller kun ringe indflydelse på. Det er vind og vejr, klimatiske forhold og vildt passage over sporet. De første to sporelementer vi benytter os af, er sporets længde og sporets alder. Her i introduktionsfasen bruger vi sporlængder på 50 - 100m. Sporalderen er her i starten 5 - 10 minutter. Sporelementet: **afledningsfært**, er som ordet siger, noget der afleder eller distraherer hvalpen. Afledningsfært er noget vi prøver at borteliminere her i starten ved at lægge sporet på hårdt underlag uden vegetation f.eks. asfalt.

Valg af færtkilde.

Afhængigt af hvad hundens træning skal sigte mod, vælger man en relevant **færtkilde**. Her kan vælges narkotika, sprængstoffer, pengesedler eller mobiltelefoner, hvis hunden skal arbejde for politi, Told/Skat, eller kriminalforsorgen. Nu sigter denne hjemmeside på jagthunde, så her relaterer vi færten, til hvad der er jagtlig relevant. Så er resultatet en schweishund, vælger man schweiss og klove af klovbærende vildt. Er resultatet, som her en apportør, vælger vi fært, der relaterer sig til småvildt. Det vil sige fært fra ænder, fasaner og harer. Færtkilden kan være en vinge fra en fasan eller and, en pote eller et skind fra en hare. Det kan være en hele fuglen eller haren, men det kan også bare være en dummy. Valget er alene op til dig som træner.

Forenden af sporet lægges så kloven, vingen, fuglen eller dummyen som belønning. Det er her, som ved apporteringstræning vigtigt, at der altid er en belønning og det er her vigtigt, at færtkilden og belønningen forenden af sporet lugter nogenlunde ens, så hvalpen lære, at der er en sammenhæng, at sporingen er starten på en apportering, derved bliver apporteringen som altid belønningen for hunden.

Hvorfor sportstræning på asfalt.

Ovennævnte grundprincip gælder naturligvis også i sportstræning. Her er "asfaltsporene" et godt eksempel på spor i den lette ende af skalaen med ringe distraktion. Når vi i sportstræningssammenhæng taler om **distraktion**, er det vigtigt at huske på, at vi ikke kun tænker på distraktion gennem øjne og ører, men i lige så høj grad skal forstå det som distraktion gennem næsen, altså en lugtmæssig distraktion. Så hvor vi mennesker har en chance for at registrere de syns- og høre-mæssige distraktioner, som hunden bliver udsat under træningen, så har vi ikke en chance for at registrere lugtmæssige distraktioner, hunden

udsættes for under sportræningen, dels fordi vores lugtesans er så uendelig dårligere end hundens, dels fordi vi bruger den så sjældent.

Jeg hørte førstegang om sportræning på asfalt for et par år siden. Ind til da startede vi sportræningen på steder, hvor vi mente at afledningsfærten - lugten af andre dyr - og **baggrundsfærten** - færten fra jordbunden og vegetationen - var minimal. Dengang startet vi sportræningen på græsplæner, hjemme i haven, på idrætspladser og lignende steder. Resultaterne har dog vist, at der findes steder med væsentlig mindre afledningsfært og baggrundsfært end på græs, nemlig asfalt. På græsplæner foregår der jo en del biologiske aktiviteter både på græsbladene, på jorden og i jordens øverste lag. Disse processer er bl.a. forrådnelsesprocesser fra døde plantedele og dyrerester, orme, larver etc. Disse processer foregår ikke i samme grad på f. eks. asfalt. Det betyder ikke, at der ikke lugter af andet på asfaltsporet end det udlagte spor, men bare at distraktionen er stærkt nedsat. Sand, grus og nyfalden sne er også kendt for at have en ringe eller ubetydelig baggrundsfært. Det betyder, at spor vi lægger ud på disse underlag står mere tydeligt eller "uforstyrret", end spor der ligger på underlag med større biologisk aktivitet som f.eks. muldjord.

Af disse fire underlag er asfalten den de fleste af os vil kunne finde uanset hvor man bor i Danmark. Det behøver jo ikke at være en ubefærdet- eller blindvej. En P-plads ved en skole, fabrik eller idrætsanlæg uden for arbejdstid er lige så god og kan give de nødvendige udfordringer i introduktions fasen.

Hvordan lægges sporet?

Sporet lægges - som vist på nærværende video - ved at trække den valgte færtekilde hen ad asfalten. Dette er nok til at afsætte så meget fært langs sporet at hundens snude kan registrere det. Med jævne mellemrum lægges der desuden foderpiller hvor vingen netop er trukket forbi. Det er her vigtigt at være omhyggelig med at få lagt foderpillerne præcist oven i sporet - hvor færtekilden netop er passeret - da det er vigtigt at fært og belønning følges meget tæt ad på dette tidlige tidspunkt i træningsfasen. På de første spor lægges foderpillerne med ca. 20-40 cm's mellemrum. Så hvalpen hver gang den har snuden i sporet får sin belønning. Så snart hvalpen begynder at vise forståelse for denne træning, nemlig at der er mad ved denne lugt, vil den over længere og længere strækninger holde sig tæt til sporet. Når hvalpen holder op med at flakke - zik - zak - henover sporet. Når dens søgning virker mere fokuseret på sporet og foderpillerne, er den klar til at sværhedsgraden øges. Dette gøres ved at øge afstanden mellem foderpillerne. Denne afstand øges gradvist gennem træningen, efterhånden som hvalpen opnår større og større sikkerhed i at spore. Dette ses ved at hvalpen holder sig tæt op ad sporet over længere og længere strækninger. Samtidig med at denne sikkerhed opnås øges dels afstanden mellem foderpillerne, dels sporelængden.

Denne del af træningen kan godt være en udfordring for nogen, da det både er ensformigt, stereotypt, kedelig og måske fysisk anstrængende at lægge de mange foderpiller i sporet. Hvis man er sikker i sine pejlemærker, kan man med fordel når hvalpen har gået sporet første gang sætte den op i bilen, hvor efter man lægger foderpiller ud i sporet for anden gang uden samtidig at trække færtekilden.

[Se udlægning af spor på asfalt](#)

Se Balbirnie Niki gå spor

[9 uger gammel](#)

[11 uger gammel](#)

[16 uger gammel](#)